

CV

Kirsten Troldborg er født 1947 i Horsens, datter af skoleinspektør Åge Mikkelsen og Karen Margrethe Mølbak Mikkelsen.

Kirsten Troldborg var uddannet jurist fra Århus Universitet. Og gift med sognepræst Knud Troldborg. I 1987 åbnede hun sit eget advokatfirma i Odder.

Hun var mor til 3 børn: Niels, Anne og Karen.

I 1987 fik hun konstateret kræft. Hun kæmpede på kanten af døden de næste fem år, men oplevede en meget overraskende bedring.

Kræftsygdommen tvang hende til at sælge sin advokatforretning og opgive at arbejde. I stedet gav Kirsten sig til at skrive.

I 2000 vendte kræften tilbage. Og Kirsten døde d. 9. januar på Århus Kommunehospital.

"Om historien, der fortæller sig selv"

af Kirsten Troldborg

Der er en historie, der fortæller sig selv. En særlig historie. Den er som en regnbue på himlen efter skybrud. Ingen ord eller begreber slår til.

Alle historier er fortalt, de er blot nye fortælleres variationer over kendte temaer. Det er een opfattelse. Den er sikkert rigtig, ja, på en særlig måde er det rigtig. For der er kun én historie, der fortæller sig selv, der både er form og indhold. Alt andet er kun en afglans. Nogle vil sige: "Visse-Vasse", og det betyder jo kort og godt: vås. Andre vil undersøge påstanden og derefter henvise til

den omstændighed, at en hvilken som helst historie nødvendigvis må kunne henføres til en fortællers hånd eller mund. Der er således ingen tvivl om, at historien, der fortæller sig selv, til alle tider vil have vanskeligheder med hensyn til sin troværdighed.

Men jeg fortsætter alligevel, hvor jeg slap: Der er en historie, der fortæller sig selv.

Jeg ved ikke ganske, hvordan jeg får begyndt, men da alt i vores verden har en udstrækning i tid og rum, begynder jeg her. Historien hører til i rummet, den kommer ind i tiden og er på sin egen måde deltager i vores verden. Det er øjeblikket, hvor historien fortæller sig selv, og dem, der har ører hører, og dem der har øjne ser.

Forestil dig en form. En hvilken som helst form. Det er lige meget. En ganske almindelig firkantet kasse. Du bestemmer størrelsen. Den kan være kæmpestor eller bare en æske, sådan en som mine piger bruger til perler eller andre småting, der hører til i barnets univers. Men du må ikke udsmykke den. Den er ikke din opgave. Den er færdig. Hvis du har billedet af æsken for dit indre blik, så hvil et øjeblik. Hold den helt stille –og løft den –op imod lyset. Hold den der. Bliv ved at holde, til du ser. Farver af rødt, blå og grønt, alle nuancer, alle sammenblandinger. Som et lysvæld. En forårsdag. Alting spirer, lærkerne synger. Du trækker en stol udenfor og siger: "Tænk, det er forår igen." Men hør nu. Kom. Vi går ind i et rum. Et hospitalsværelse.

Der er ganske stille herinde. Gardinerne er trukket for. I sengen ligger en yngre kvinde med blege kinder og lukkede øjne. Håret klistrer til hendes pande. På sengebordet ved siden af står roser og fresier, og på stolen ved fodgærdet sidder en pige. Jeg tror, hun er elleve år, ikke ganske barn, men heller ikke voksen. Hun sidder og piller ved sengen. Hun ville så gerne kalde på sin mor, men det nytter ikke, og hun må heller ikke. Hun skal være stille, for hendes mor er meget syg. Og alle stemmerne hvisker altid. Så bli´r hun bange, for hun ved godt, det er om døden, de hvisker. Hun har selv set den. Den sad i hendes fars seng den aften, de hentede moderen.

Hun skreg: "Du må ikke dø",

Så løftede Falck mændene moderen over på båren, og i samme øjeblik var døden ikke længere. Hun så, at den forsvandt ud af det påklemstående vindue og blev borte omme bag

ribsbuskene. Hun stod i døren og vinkede, da båren blev skubbet ind i bilen og døren smækkede i. "Jeg kommer snart og besøger dig", råbte hun.

Nu sidder hun og venter. Hver eftermiddag, når skolen er forbi. Helt til det bli'r aften. Så kommer hendes far efter hende, og de køber ind og laver aftensmad. Sommetider spiser de bare koldt, men det gør ikke noget, for hun kan faktisk bedst lide mellemmadder. Det sagde hun til sin far, og så løftede han hende op og knuste hende, og da han satte hende ned, havde han tårer i øjnene. Hun vidste godt, at det var moderen, han tænkte på, og maden sad ligesom fast i halsen, selv om hun skyllede efter med rigeligt mælk og prøvede at lade som ingenting.

Moderen slår øjnene op. "Mor", siger hun, rejser sig og går op til hovedgærdet.

"Hej", siger moderen og prøver at lyde frisk, men kinderne er matte og stemmen tonløs. Hun har mest lyst til at græde. Sommetider kan hun ikke lade være. Så siger hun, at hun skal tisse og skynder sig udenfor og ind på toilettet. Der låser hun døren og sidder, indtil det hele er overstået. Hun putter koldt vand i hovedet og tørrer sig i det hvide håndklæde. Når hun kommer ind på sygeværelset, er der ingen, der kan se, at hun har grædt. For hun vil ikke græde. "Har du haft det godt i skolen?" Moderen spørger altid om det samme. "Ja, ja". Hun sætter sig på sengekanten. Bare moderen ville blive rask. Og komme hjem. Så det hele kunne blive li½gesom før. Men det vil det nok alligevel ikke. Selv om hun ville være glad, hvis moderen kom hjem, ville hun også være bange, for hun ved godt, at man kan blive syg igen –og dø.

Hun famler efter moderens hånd inde under dynen og trækker den ud til sig. Den er bleg og blød. Slet ikke som før. Det trækker koldt fra vinduet. Gardinet blaftrer.

"Det blæser op", siger moderen. "Vil du ikke lukke?"

Hun rejser sig fra sengekanten og vender sig mod vinduet. Hun løfter armen, men bliver stående. Der i det tomme vindue er døden. På vej ind. Hun kan slet ikke nå et at lukke. Den kryber ned over radiatoren, går som en skygge langs sengen og sætter sig på stolen ved fodgærdet. Hun tør ikke sige noget. Hun tør ikke se på sin mor. Hun koncentrerer sig om at lukke og få gardinet på plads. Hænderne ryster.

Hun sætter sig tilbage på sengekanten. Moderen har lukket øjnene –heldigvis. Hun ser ingenting. Døden bliver siddende ved fodgærdet. Den læner sig ind over sengen.

Lidt efter slår moderen øjnene op.

"Jeg fryser om fødderne," siger hun. "Vil du ikke tage lammetæppet i skabet og lægge det om mig?" Hun vil helst blive siddende, men hun vil ikke vise sin mor, hvor bange hun er. Hun rejser sig, tøvende. Så går hun ned langs med sengen, standser, trækker vejret dybt. Der er så koldt. Den er så frygtelig døden, men hun skal forbi.

Hun tør ikke, men hvis hun ikke gør det, fryser moderen, og kulden vil krybe fra fødderne op gennem benene, videre til maven –og hjertet.

Hun må forbi, hun vil skynde sig i en stor bue udenom, men lige i det samme snubler hun over moderens hjemmesko. Pladask ligger hun på gulvet. Knæet gør ondt, og hun prøver at vride sig om, så hun ikke støder det. Hun støtter på den venstre arm. Med den højre griber hun frem for sig.

Hun vil aldrig kunne forklare hvorledes, men dér lige ved siden af hende ligger en kasse, nærmest en æske, sådan en, hun plejer at bruge til perler og småting. Hun sætter sig på bagdelen og samler den op. Hun kan slet ikke lade være. Hun ryster den, lytter til den. Så folder hun hænderne omkring den og holder den op imod vinduet. Og selv om det er overskyet udenfor og gardinet trukket for, er der et lysvæld i æsken, røde, blå og grønne farver –alle nuancer, alle sammenblandinger. Og inde i den røde farve sidder hendes mor, og hun er rask og frisk, som før hun blev syg. Hendes mor er den røde farve, og den strækker sig i mod den dybblå, og jo nærmere den kommer, jo stærkere lyser den i sin helt egen farve. Ja, så rød og fin er moderen, at det går uendeligt glad og uendeligt sorgfuld.

"Der er en hel historie i min æske," mumler pigen undrende. "Men jeg må ud af den, for jeg skal hente tæppet til min mor."

"Vent lidt, du lille", siger æsken.

"Jeg vil fortælle dig hele historien. Jeg er hele historien".

Pigen vender og drejer den igen, og farverne spiller og lyser i det triste rum. Og dér, dér på stolen ved fodgærdet sidder døden endnu. Men hun er ikke længere bange for den, ikke på samme måde. De røde og blå farver ligger som et tykt tæppe imellem hende og døden, og gennem tæppet løber brede grønne striber, og striberne strækker sig lukt igennem dødens sorte kappe og helt ud på den anden side. Det er øjeblikket. Historiens øjeblik, og pigen ser og ser og hører og hører og forstår.

Men hvis jeg nu ville fortælle dig æskens historie, ville jeg være en løgner, for det kan jeg ikke. Den fortæller sig selv –til pigen. Jeg kan kun nærme mig den.

Men den, der har hørt historien, slipper den aldrig, for han eller hun er selv blevet en del af den.

Hvorfor spørger du, hvordan det gik pigen og hendes syge mor?

Hvorfor vil du vide, om hun hentede tæppet og lagde det om den syges kolde fødder? Om hendes varme hænder værnede moderens svage liv?

Historien er slut, den har fortalt sig.

Måske gik det, som vi håber og ønsker. Måske ikke. Måske gik pigen sammen med sin far bag moderens hvide kiste. Måske så hun den blive sænket i jorden.

Jeg ved det ikke. Jeg vil jo ikke fortælle min historie.

Jeg ved kun, at historien fortæller sig selv.

Den kommer til verden som et perspektiv, som en dimensionernes fylde.

Det sker. Mere er der ikke at sige, mere kan der ikke siges – direkte.